

Við Karl í Afrika

Karl Nolsøe heldur fram við frásagnum sínum úr neyðstöddu londunum Ethiopíu og Chad, sum hann hefur vitjað

Fyri stuttum var hann heima í Danmark fyri at selja 2000 grisar. Ein annar ansar eftir garðinum har heima, tað er grannin.

Um stutta tíð skal hann veruleikagera dreymin hjá einumhvørjum bónda um risagarð.

Í Ethiopíu skal hann endurbúseta 60.000 flóttafólk frá Sudan. Tað er víð stuðuli frá ST, og hansara hugsjón er, at tað skal verða risagarður, 15×30 kilometrar. Eitt slag av kollektiv, men har hvør familja sjálf fær umleið 5 »tunnir« land, ið tey skulu dyrka og liva av.

Hann er útbúgvin grisa bóndi, og mangir av teim donum, ið virka í Lutheran World Service, hava somu útbúgving sum hann og sama uppruna.

Hann tekur sær av hjálpinum hjá luthersku kirkjunum í Ethiopíu og harvið av stórum parti av feroysku hjálpini til »tað svøltandi Afrika«.

Niels Nikolajsen er 40 ár, stillfurur, men kendur fyri síni evni at »beganga« seg.

Hann kann tosa við marxistisku stjórnina, men eisini kann hann siga nei, um nakað er, sum honum ikki líkar.

— Vit hava eina vissa virðing hvør fyri øðrum, og eina ferð lænti eg 3,5 mill. kr. frá teimum uttan viðari.

Eg stóð og tørvaði peningin, sum ikki var komin stundsliga frammi frá aðalskrivstovu okkara í Geneve, og so fekk eg hann uttan aðra trygd enn mini orð og uttan skriv til 17 ymiskar skrivstovur, sum annars vanligt er. Beint nú hevur neyðhjálp-arbeiðið stórri týðning enn tað, sum vit annars takast við í Ethiopíu.

Vanliga takast við meira langtíðandi hjálp so sum endurbyggingararbeiði.

Vit endurhýsa fólkum frá krígs-, jarðskjálvta- og skerpingarøkjum, hjálpa fólkum at kunna klára seg sjálv.

Men skerpingardeyðin hevur í longri tíð kravt allan mátt okkara.

Nú royna vit at skilja sundur við at seta ein serstakan neyðhjálparstov.

Tað fyrsta er at býta út 225.000 t. av korni, ið skal

út til tey mest raktu økini komandi mánaðirnar.

Tað er felagskirkjulig ætlan hjá Lutherska Heimsfelagsskapinum og tí katolska hjálparstovninum.

IWF skal taka hendir um 104.752 t. til 4 landspartar, hin hart rakti Wollo landsparturin og 3 aðrir sum álvarsliga tørvar hjálp. Sidamo í sunnara partinum og 2 í vestara.

Bara flutningurin av korninum fer at kosta um 40 mill. dollars.

Tað kostar nógvar pengar og seinasta hált-annað árið hava vit biddað og biðið um neyðhjálp-pening.

Kirkjurnar kunna ikki einsamallar klára hetta.

Vit skulu og mugu hava pening frá stjórnunum Vesturheimsins, men tíværri hava summar roynt at svøla fólk.

Heta er hent gjøgnum fleiri ættarlið, fyrst italiu-menn, síðan bretar. Seinasta royndin var í 1978 beint aftaná fall keisarans, og tá sosialistiska stjórnin hevði tikið við.

Ethiopiis var álopið sunnanfrá frá Somaliu stuðlað av cubanskum og russiskum pansarherdeildum.

Amerika stongdi fyri allari hjálp fyri at noyða ethiopiisku stjórnina at sleppa marxismuni.

Ethiopia góvust ikki, men tá russar stóðu 300 km. frá Addis Abeba fór stjórnin í samráðingar við teir og segði: — Vit halda okkum at tykkum, um tit tveita somaliar út.

Nú hava so aftur royndir verið gjørdar at noyða ethiopia í part Vesturheimsins við at dráða við hjálpini, til enska sjónvarpssendingin sjókeraði øll.

Ethiopia máttu leggja bak til stríð stórveldanna. 6,5 mill. fólk eru rakt av hungursneyð, og ein hálv mill. er deyð.

Um ethiopia skiftu part, vildu teir við vissu fingið eina mill. t. av hveiti beinanvegin, men teir eru treiskir. Tað er eitt stolt fólk, sigur Niels Nikolajsen.

Ethiopia sjálvir nýta ótta sum stjórnartól, ikki samtykki og góðtakan.

Tað er sum á Gabels døgum í Føroyum, men so

Danskur grísabóndi hjálpir Ethiopíu

Bygdi fyrst vegir — nú leggur hann hjálpararbeiði til rættis

Tað hendir meira enn so at bilar við neyðsynjarvörum verða sprongdir í luftina

leiðis hava vit jú sjálvir havt tað, tað var bara tá, og longur eru teir ikki komnir her.

Vit samvirka bæði við stjórnina og frigerðingarrørsluna í Eritrea og báðir partar vita tað.

Vit spyrja ikki hvønn politiskan lit tey neyðliðandi hava, tí vit hjálpa báðum partum.

Men vit undra okkum yvir, at frigerðingarrørslan leggur minur fyri flutningar okkara.

Ein av bilum okkara og flutningurin reykt í luftina av minni.

Fyrst í des. var ein last-bilur skotin sundur og avbrendur beint uttanfyri Dessai (sum tíðindamaður in hjá Sosialinum vitjaði) í Wollo landspartinum, og tað sama er hent øðrum bilum okkara við neyðhjálp-arveitingum.

Dóttir stjóra okkara í Geneve og tveir aðrir europearar vórðu tikin í Eritrea og máttu ganga í 3 mánaðir fyri at koma til Khartoum í Sudan.

Tey høvdu sæð stríð millum frigerðingarmenn og stjórnarhermenn, tá 56 hermenn vórðu dripnir.

Vit eru ofta noyðdir at koyra til fjarskotin stóð í konvoj fyri at verja flutning og medarbeiðarar.

Men vit tveita okkum ikki út í hópisleysar hjálpargerðir men taka kanska upp til 30% risiko.

Tað eru vit, ið átaka okkum hjálparveitingar í teim fjarastu og vandamiklastu landspartum, tí vit halda, at vit hava góðar møguleikar at koma vegin fram.

Eg havi kanska »nøs« fyri, hvat vit kunna átaka okkum, og hvat vit skulu lata vera, sigur Niels Nikolajsen.

Men hvussu er so grísabóndin úr Danmark komin higar?

— Ja, upprunaliga kom eg higar í 1979 fyri at byggja veg og brýr, og dæmði mær so væl, at eg í mars í 1980 átók mær starvið her, sigur Niels Nikolajsen.

Í byrjanini vóru kona og børn við, men tað gekk ikki, og so skiltust parið, og familjan er aftur í Danmark.

Eg blivi verðandi her, sigur Niels, sum aftaná langan, strævanararbeiðsdag fer heim til stóru hús síni (fyrirverandi ministaraíbúð í keisaratiðini) uppi í eini fjallalið, har stórir Grand Danois hundur heldur vakt.

Men hann hevur hópín av skriviarbeiði við sær

heim, tí nógv er at gera.

— Oftast byrji eg um 5 tíðina og fari so kanska á flogvøllin at taka móti vitjandi. Eg skuldi verið á skrivstovuni kl. 8, men ofta koma her blaðfólk og fólk frá ymiskum stovnum, sum fegin vilja frætta, hvat ið vit vit.

Seinni skal eg kanska á fund við stjórnina, sendistovufólkum, starvsfeløgum, við ST, og so er seinnaparturin farin.

Kl. 18,00 skal eg kanska til móttøku fyri at visa lit, seinni skriva nøkur brøv, og so taki eg restina av skriviarbeiðinum heim við mær.

Eg havi margar góðar starvsfelagar, tí vit kunnu úti á gøtuni finna tey best útbúna fólkini hjá keisaratiðini.

Ein av starvsfeløgum minum er fyrrverandi varaforseti, og kenni ein brigadugeneral o.s.fr.

Teir flestu starvsfelagar minir eru ethiopia, sigur Niels Nikolajsen.

Hvussu fekk so grísabóndin skil fyri hjálpararbeiði?

— Eg komi sjálvur av bygdi, har vit altíð høvdu áhuga fyri framburði.

Langabbi min var á odda, tá bøndur gingu saman um at stovna mjólk-

virki, abbi granskaði plantugroði, og eg veit alt um, hvussu eitt bygda-samfelag virkar.

Hetta hevur verið mær til stóra nýttu her.

Niels Nikolajsen situr í Addis Abeba og skipar fyri, men hvussu klárar tú at arbeiða við so miklari neyð?

Eg havi tað akkurat sum tú, tá eg komi aftur úr legu, men tað er lættari hjá mær at sita her og skipa fyri og tilrættiliggja hjálpina, enn tað er hjá gentunum, ið eru úti og arbeiða, har neyðin er størst hvønn einasta dag og hava teir mongu sorgar-leikurnar tætt inn at sær. Tær gera eitt risa-arbeiði.

Beint nú skulu tey 225.000 t. av korni flytast og byttast út um hungurs-raktu landspartarnar.

Eingin ivi er um, at hjálp kirkjunnar kemur fram til tey neyðstöddu uttan mun til politiskan lit.

Teirra goymslur verða ikki vardar av hermonnum, so sum ein goymsla eg vitjaði í Wollo haðani stjórnin koyrði m.a. EF-korn út.

